

Analyzing the Need for Belonging in Translated Children and Adolescent's Stories, Based on Erich Fromm's Theory

Somayeh Rezaee ¹ | Shahriar Shadigo ^{2*}

1. Assistant Professor of Persian Language and Literature, Farhangian University, Tehran, Iran.
E-mail: s.rezaee@cfu.ac.ir
2. Corresponding Author, Assistant Professor of Persian Language and Literature, Farhangian University, Tehran, Iran. E-mail: sh.shadigo@cfu.ac.ir

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Article history:

Received: 11/01/2025

Received in revised form:
17/04/2025

Accepted: 21/04/2025

Keywords:

Erich Fromm,
Belonging,
Children's and Young, Adult
Stories,
Translation.

Every year, a considerable quantity of children's books are translated into Persian and receive widespread attention from readers. Translated literature for children and adolescents must be evaluated, analyzed, and critiqued in accordance with the needs of its target audience. This study investigates the need for belonging and attachment based on Erich Fromm's (1980-90) theory in translated children's and young adult literature. Methodologically, this research is theoretical in nature and follows a descriptive-analytical approach. Data collection has been conducted through library research. The statistical population consists of selected translated books for children and adolescents, and the sample includes 29 translated titles chosen through purposive sampling (focusing on the most award-winning works). Data analysis was carried out using qualitative content analysis.

Findings indicate that fraternal love appears most frequently in the stories, with 24 occurrences. This is followed by maternal and paternal love. Sexual love and self-love were not explicitly observed in the stories. Two types of relationships—healthy and unhealthy—are portrayed in these narratives. In several stories that examine fraternal love, the protagonists initially experience rejection but later become loved due to their merits. Parents who attempt to dominate their children are depicted as unsuccessful characters. In some stories, the absence of one or more elements of true love undermines the relationships between characters.

Cite this article: Rezaee, S. & Shadigo, Sh. (2025). Analyzing the Need for Belonging in Translated Children and Adolescent's Stories, Based on Erich Fromm's Theory. *Research in Narrative Literature*, 14 (3) Fall 2025 Attachments, 105-128.

© The Author(s).

Publisher: Razi University

DOI: 10.22126/rp.2025.11618.2053

Extended abstract

Introduction

Discussing love as one of the most significant spiritual characteristics in humans has been a central focus for scholars across societies. As Mokhtari (1999, p. 612) states, "Love is the pure and ultimate manifestation of human solidarity. A person does not connect with others in a superficial and accidental way or through mere introverted thinking." However, love holds a particularly high status in Erich Fromm's theories and constitutes one of the core concepts in his teachings. Fromm (2013, pp. 236, 314) defines a psychologically healthy person as one who lives through love and connects with the world by means of love. From his perspective, love is not primarily an attachment to a specific person; rather, it is a general disposition and an orientation of character that binds an individual to the entire world, rather than to one exclusive beloved. He argues that "If a person loves only one individual while remaining indifferent to others, this bond is not love but rather a form of cooperative dependency or an expanded form of selfishness" (Fromm, 2009, p. 58).

The need to establish healthy relationships is a fundamental human necessity that must be addressed. This need emerges from childhood, and if a child is taught how to engage with it properly, they will be protected from the adverse consequences of failing to fulfill this need in adulthood. Parents, teachers, educators, librarians, and even children's books each play a role in fostering this understanding, with a significant portion of the responsibility falling on children's literature.

Each year, numerous children's books are translated into Persian and receive widespread readership. However, translated children's and young adult literature must be analyzed, critiqued, and assessed from multiple perspectives, particularly in terms of addressing readers' needs. This study examines the need for connection in translated children's and adolescent literature, focusing on award-winning translated books based on Erich Fromm's theory of love. The primary research question is: How and to what extent is the need for connection depicted in translated children's and young adult books?

This study is a theoretical research project conducted using a descriptive-analytical approach. The library research method was used for data collection, and the sample consists of 29 award-winning translated children's and young adult books, purposefully selected based on their high recognition. The data were analyzed using qualitative content analysis. Initially, the stories were analyzed based on Fromm's components of love, and subsequently, the frequency of these components was compared across the selected stories.

Findings and Discussion

Brotherly Love: This fundamental form of love, which serves as a basis for other types, was the most frequently observed in the analyzed stories. In many cases, healthy relationships were

established only after mutual recognition between characters. At times, due to a lack of understanding, a character initially experienced rejection but later developed a strong bond with others once recognition was established.

Unconditional Kindness & Affection: One key factor in fostering brotherly love within these stories was unconditional kindness, regardless of family ties. These narratives help children understand that four key elements—awareness, respect, responsibility, and care—are essential for building healthy relationships.

Maternal Love: Six stories depicted maternal love, with two of them showcasing unhealthy maternal relationships. In *What Does Little Nini Want?*, the importance of understanding a child's needs is emphasized, demonstrating how maternal awareness leads to proper care. However, in stories where maternal relationships fail, the parents attempt to establish authority-based control, which prevents a healthy bond from forming. In two cases, grandmothers played the maternal role in a child's life.

Paternal Love: Three stories included fatherly love. In *A Park and Some Voices*, the father's love is genuine and unconditional, rather than based on satisfaction with his child's behavior. However, *Gorilla* and *Matilda* present unhealthy paternal relationships. In *Gorilla*, the father neglects his daughter's emotional needs, never engaging with her. Longing for affection, she dreams of a loving gorilla, dressing him in her father's clothes and going on outings with him.

Self-Love: While self-love appears in various forms across different stories, *Shengal* serves as a notable example of self-rejection. The book teaches children to value individual differences and unique abilities, promoting self-confidence. It reassures young readers that feeling inadequate due to being different is unnecessary, as these differences can often be a source of strength.

Conclusion

This study highlights the significant role of translated children's literature in shaping a child's understanding of love and relationships. The findings indicate that brotherly love is the most frequently depicted form, followed by maternal and paternal love, while romantic love and self-love are less explicitly presented. The presence or absence of key love components such as awareness, respect, responsibility, and care greatly influences the dynamics of relationships within these stories. By identifying these patterns, educators, parents, and publishers can better assess the psychological impact of translated literature on young readers, ensuring that books selected for children foster healthy emotional development.

تحلیل نیاز به تعلق در داستان‌های ترجمه‌شده کودک و نوجوانان، براساس نظریهٔ اریک فروم

سمیه رضایی^۱ | شهریار شادی‌گو^{۲*}

۱. استادیار، گروه آموزش زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

رایانامه: s.rezaee@cfu.ac.ir

۲. نویسنده مسئول، استادیار گروه آموزش زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

رایانامه: Sh.shadigo@cfu.ac.ir

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۲۲

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۱/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۲/۰۱

واژه‌های کلیدی:

اریک فروم،

تعلق،

داستان‌های کودک و نوجوان،

ترجمه.

سالانه آثار زیادی به زبان فارسی برای کودکان ترجمه و منتشر می‌شود و مورد استقبال مخاطبان قرار می‌گیرد. آثار ترجمه کودکان و نوجوانان باید با توجه به نیازهای مخاطبان بررسی، تحلیل و آسیب‌شناسی شوند، در این پژوهش، نیاز به تعلق و دلبستگی براساس نظریه اریک فروم (۱۹۰۰-۱۹۸۰) در کتاب‌های ترجمه کودک و نوجوان بررسی و تحلیل می‌شود. این تحقیق به لحاظ محیط گردآوری داده‌ها یک پژوهش نظری است که با رویکرد توصیفی تحلیلی انجام شده است. روش گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای است. جامعه آماری کتاب‌های ترجمه‌شده و برگزیده کودک و نوجوان و نمونه‌های آماری ۲۹ عنوان کتاب ترجمه است که به روش هدف‌مند (انتخاب پرجایزه‌ترین آثار) انتخاب شده‌اند. تجزیه و تحلیل اطلاعات به روش تحلیل محتوای کیفی انجام شده است. نتایج نشان داد، عشق برادرانه با بیش‌ترین فراوانی (۲۴) در داستان‌ها مطرح شده است. در مرحلهٔ بعد عشق مادرانه و عشق پدرانه قرار داشت. عشق جنسی و عشق به خود به صورت مشخص در داستان‌ها دیده نشد. در این داستان‌ها دو نوع ارتباط سالم و ناسالم دیده می‌شود. در بعضی از داستان‌ها که در عشق برادرانه مورد تحلیل قرار گرفته‌اند، شخصیت‌های داستانی در ابتدا مورد بی‌مهری قرار می‌گیرند؛ اما بعد به دلیل شایستگی‌های خود، محبوب می‌شوند. والدینی که می‌خواهند بر فرزندان خود مسلط شوند، شخصیت‌های ناموفق داستان‌ها هستند. در بعضی از داستان‌ها نیز فقدان یک یا چند عنصر از عناصر عشق واقعی، روابط شخصیت‌های داستانی را خدشه‌دار می‌کند.

استناد: رضایی، سمیه؛ شادی‌گو، شهریار (۱۴۰۴). تحلیل نیاز به تعلق در داستان‌های ترجمه‌شده کودک و نوجوانان، براساس نظریهٔ

اریک فروم. پژوهشنامهٔ ادبیات داستانی، ۱۴(۳) پیوست پاییز، ۱۰۵-۱۲۸.

حق مؤلف © نویسنده گان.

ناشر: دانشگاه رازی

DOI: 10.22126/rp.2025.11618.2053

۱. پیشگفتار

سخن گفتن از عشق به عنوان یکی از مهم‌ترین خصایص معنوی در انسان‌ها در میان اندیشه‌مندان تمامی جوامع با دقت خاصی مورد توجه قرار داشته است. «عشق نمود ناب و نهایی همبستگی آدمیان است. انسان به شیوه‌ای سطحی و تصادفی و با تفکری صرفاً درون‌گرایانه به دیگری نمی‌پیوندد» (مختاری، ۱۳۷۸: ۶۱۲)؛ اما عشق در آرای اریک فروم^۱ جایگاه بسیار بالایی دارد و از موضوعات محوری آموزه‌های وی است. فروم «انسانی را که از نظر روانی سالم است، کسی می‌داند که با عشق زندگی می‌کند و پیوندش با جهان، از راه عشق است» (فروم، ۱۳۹۲: ۳۱۴-۲۳۶). عشق در نگاه او، در وهله اول وابستگی به یک شخص خاص نیست؛ بلکه بیش‌تر نوعی رویه و جهت‌گیری منش آدمی است که او را به تمامی جهان نه به یک معشوق خاص می‌پیوندد. اگر انسان فقط یکی را دوست بدارد و نسبت به دیگران بی‌اعتنا باشد، پیوند او عشق نیست؛ بلکه یک نوع بستگی تعاونی یا خودخواهی گسترش‌یافته است» (فروم، ۱۳۸۸: ۵۸).

شکست در ارضای نیاز مربوط‌بودن، منجر به وضعیتی غیرعقلانی می‌شود که فروم آن را خودشیفتگی می‌داند. مردمان خودشیفته قادر به ادراک جهان پیرامون خود به شیوه عینی نیستند. تنها واقعیتی که آن‌ها می‌شناسند، جهان ذهنی افکار، احساس‌ها و نیازهای خودشان است. از آن‌جا که تمرکز آن‌ها منحصرأ بر خود آن‌هاست، نمی‌توانند خود را به اشخاص دیگر، یا به جهان پیرامون مربوط کنند. آن‌ها هر چیزی را از دیدگاه ذهنی خود درک می‌کنند و در نهایت هیچ تماس عینی با واقعیت ندارند» (شولتز، ۱۳۹۰: ۲۰۷).

بنابراین نیاز به برقراری ارتباط سالم، یکی از نیازهای اساسی انسان است که باید مورد توجه قرار گیرد. برانگیختگی این نیاز از همان دوران کودکی آغاز می‌شود و اگر روش رویارویی با آن به کودک آموخته شود، در دوران بزرگسالی از آسیب‌های ناشی از شکست در ارضای آن، در امان خواهد ماند. والدین، معلمان و مربیان، کتابداران... هر کدام سهمی در آموزش و تربیت کودکان از این منظر دارند و البته بخش شایان‌توجهی از آن به بر عهده کتاب‌های کودکان است.

سالانه آثار زیادی به زبان فارسی برای کودکان ترجمه و منتشر می‌شود و مورد استقبال مخاطبان قرار می‌گیرد. آثار ترجمه کودکان و نوجوانان باید از منظرهای مختلف با توجه به نیازهای مخاطبان،

بررسی، تحلیل و آسیب‌شناسی شوند، در این پژوهش، نیاز به ارتباط براساس نظریه اریک فروم، در کتاب‌های ترجمه کودک و نوجوان که در جشنواره‌ها به عنوان کتاب برتر انتخاب شده‌اند، بررسی و تحلیل می‌شود؛ بنابراین پرسش مشخص این پژوهش این است که نیاز به ارتباط در کتاب‌های ترجمه کودک و نوجوان چگونه و به چه میزان مطرح شده است؟

۱-۲. پیشینه پژوهش

براساس جستجوهای انجام‌شده پژوهش‌هایی که به نقد و تحلیل آثار ترجمه‌شده از زبان‌های دیگر به زبان فارسی برای کودکان و نوجوانان پرداخته باشند، دیده نشد. در برخی از پژوهش‌ها آثار برگزیده کودکان براساس نظریه گلاسر^۱ بررسی شده است؛ برای مثال در پژوهشی (۱۳۹۹) با عنوان «تحلیل روان‌شناختی نیاز به تفریح در داستان‌های برگزیده کودکان براساس نظریه انتخاب ویلیام گلاسر»، با روش تحلیلی توصیفی داستان‌های برگزیده کودکان براساس نظریه گلاسر بررسی و تحلیل شده‌اند و در پایان به این نتیجه به دست آمده است که داستان‌های کودک علاوه بر این که وسیله‌ای برای تفریح کودک و پاداشی برای یادگیری اوست، می‌تواند با توجه به روان‌شناسی دوران کودکی و شخصیت‌پردازی متناسب با این دوران، به تقویت توانمندی کودکان در انتخاب‌های زندگی آنان بپردازد.

بعضی از پژوهشگران به تحلیل عشق در برخی آثار ادبی پرداخته‌اند. برای مثال کوچ پی ده (۱۴۰۳) در «تحلیل روابط عاشقانه در سه رمان فارسی از زنان نویسنده» به شیوه تحلیل محتوای کیفی بر اساس انگاره‌های استرنبرگ، به بررسی و تحلیل سه رمان فارسی از دوره‌های مختلف داستان‌نویسی در ایران که عشق و رابطه عاطفی در آن‌ها محوریت داشته، پرداخته است.

در رابطه با تطبیق نظریه عشق اریک فروم با برخی متون ادبیات فارسی، چندین پژوهش انجام شده است. نظری (۱۳۹۴) در «عشق از دیدگاه سعدی و اریک فروم» مهم‌ترین تفاوت‌ها و شباهت‌های نظر سعدی و اریک فروم را مورد بررسی قرار داده است.

عبدالرحیمی (۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان «تأثیر عشق بر سلامت معنوی نزد فروم و مولوی» بر این باورند که عشق از نگاه فروم، ضرورتی برای روان انسان دانسته شده است؛ اما مولانا آن را عامل نزدیکی و بازگشت به آستان الهی نیز می‌داند و از رهگذر این سلامت معنوی، در پی آن است که

انسان را به بهشت و سعادت جاوید برساند.

زهره قنبرعلی باغنی (۱۳۹۶) در «تفسیر کاربردی گونه‌های مختلف معشوق در اشعار سیمین بهبهانی با تکیه بر نظریات اریک فروم» میان نظریه اریک فروم و اشعار سیمین بهبهانی درباره گونه‌های مختلف عشق اشتراکات بسیاری یافته است.

جعفری گلنسایی (۱۳۹۷) در «مقایسه عشق پدران در شعر احمد شاملو و نزار قبانی با تکیه بر آراء اریک فروم» (جعفری گلنسایی و نیک منش، ۱۳۹۷) دو نوع از عشق پدران متفاوت را در اشعار این دو شاعر نشان می‌دهد؛ عشق پدران در شعر شاملو با شکست مواجه شده است که این نشأت گرفته از مسائل موجود سیاسی- اجتماعی جامعه است و بر عکس او در شعر نزار، این عشق نمودی نیرومند دارد. نقطه مشترک نگاه این دو شاعر به این موضوع، در توجه عمیق هر دو به عشق مادرانه و روی آوردن به کودکی است.

اسداللهی (۱۳۹۹) در پژوهشی دیگر با عنوان «تحلیل شخصیت فرهاد در منظومه خسرو و شیرین نظامی بر اساس نظریه عشق اریک فروم» چنین نتیجه می‌گیرد که شخصیت فرهاد از استغنا، مهربانی، احساس مسئولیت و معرفت که مهم‌ترین خصایص عشق در نظریه عشق اریک فروم هستند، به طور کامل برخوردار است.

محمدی (۱۴۰۱) در «تحلیل شخصیت بلقیس در رمان کلید بر اساس نظریه عشق اریک فروم» که نشان‌گر آن است که بلقیس تمام ویژگی‌های عشق را از دیدگاه فروم دارد. این ویژگی‌ها عبارتند از: مسئولیت‌پذیری، تحمل رنج، معرفت عمیق به ایل و خانواده، بی‌نیازی و فداکاری که همگی از ویژگی‌های عشق راستین از نگاه فروم هستند.

جلالی (۱۴۰۳) پژوهشی با عنوان «تحلیل جلوه‌های عشق در داستان‌های همای و همایون براساس نظریه اریک فروم» با هدف بررسی تطبیقی عشق در این اثر با توجه به نظریه روان‌شناسانه اریک فروم به روش توصیفی تحلیلی انجام داده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که در داستان غنایی همای و همایون عشق جنسی، اساس شکل‌گیری وقایع و کل داستان است که عشق‌های دیگر مکمل آن می‌باشند. علاوه بر این در این منظومه روش‌ها و شروط عشق‌ورزی به خوبی تبیین شده‌اند.

اما در پژوهش‌های انجام‌شده، هیچ موردی به بررسی آثار کودکان براساس نظریه اریک فروم نبود. این پژوهش برای نخستین بار به بررسی آثار ترجمه‌شده کودکان براساس عشق از منظر اریک فروم می‌پردازد. شایان ذکر است، نمونه‌های آماری در این پژوهش با نمونه‌های پژوهش‌های پیشین متفاوت

است. نویسنده در پژوهش دیگری کتاب‌های تألیفی نویسندگان ایرانی را از این منظر بررسی و تحلیل کرده است؛ اما در پژوهش حاضر کتاب‌های ترجمه (نویسندگان غیرایرانی) بررسی و تحلیل شده است.

۳-۱. روش پژوهش

این تحقیق به لحاظ محیط گردآوری داده‌ها یک پژوهش نظری است که با رویکرد توصیفی-تحلیلی انجام شده است. روش گردآوری اطلاعات کتاب‌خانه‌ای است. گردآوری اطلاعات از طریق مطالعه انجام می‌شود. جامعه آماری کتاب‌های ترجمه و برگزیده کودک و نوجوان و نمونه‌های آماری ۲۹ عنوان کتاب ترجمه است که بیش‌ترین جوایز را به خود اختصاص داده‌اند. تجزیه و تحلیل اطلاعات به صورت تحلیل محتوای کیفی انجام شده است. در ابتدا داستان‌ها به لحاظ چگونگی طرح مولفه عشق از دیدگاه فروم تحلیل و بررسی می‌شود و در مرحله بعد فراوانی مؤلفه‌ها در داستان‌ها با یک‌دیگر مقایسه می‌گردد.

۴. چارچوب نظری

فروم به تضاد بنیادین بین نیاز به امنیت و نیاز به آزادی در انسان می‌پردازد. او معتقد است که انسان‌ها از یک سو به دنبال پیوند و تعلق خاطر برای رهایی از تنهایی و اضطراب هستند و از سوی دیگر خواهان استقلال و خودشکوفایی‌اند. «انگیزه کسب امنیت و گریختن از تنهایی و انگیزه متضاد برای آزادی و آفریدن خود، همگانی هستند. تضادی که بین این انگیزه‌ها وجود دارد، تمام آرزوهای انسان را تعیین می‌کند. این تضاد در شش نیاز بنیادی انسان آشکار می‌شود» (شولتز^۱، ۱۴۰۱: ۶۲۴). یکی از این نیازها، نیاز به ارتباط است. نیاز به ارتباط، نیاز به برقراری رابطه با دیگران و نگران‌بودن درباره سلامتی و رفاه آنان است.

آدمی با داشتن خرد و تفکر، از تنهایی و جدایی خود، از ناتوانی و جهل خود و از تولد و مرگ اتفاقی خود آگاهی دارد. اگر او نمی‌توانست وابستگی جدیدی به جای رابطه اولیه ناشی از غرایز پیدا کند، حتی یک ثانیه هم تاب تحمل این وضع را نداشت. حتی اگر تمام نیازهای جسمی او هم برآورده می‌شد، باز هم تنهایی و بی‌کسی مانند زندانی بود که می‌بایست از آن فرار کند تا سلامت عقل و روانش حفظ شود» (فروم، ۱۳۶۸: ۴۹).

فقط یک احساس وجود دارد که هم اتحاد انسان را با جهان تأمین می‌کند و هم موازین شخصیت و

فردیت را محفوظ می‌دارد و آن عشق است... عشق عبارت است از همبستگی و یگانگی با شخص، شیئی و یا محیط خارج از خود به شرط نگهداشتن فردیت و منزلت فردی (همان: ۵۱). «نیروی عشق به انسان امکان می‌دهد تا دیوار حائل بین خود و دیگران را از میان برداشته و آنان را درک کند» (همان، ۱۳۷۰: ۱۱۲).

عشق از نظر فروم به دو جنبه عملی و نظری تقسیم می‌شود. در جنبه نظری دیدگاه‌های وسیع وی مطرح می‌شود؛ اما در جنبه عملی کمتر سخن به میان می‌آورد. در نظریه اریک فروم عشق دارای خصایصی است که با تجمع همه آن‌ها در وجود یک شخص می‌توان او را «عاشق» نامید. این خصایص عبارتند از: استغنا، مهربانی، احساس مسئولیت، احترام و معرفت.

عشق بارور همواره بر علائم توجه، مسئولیت، احترام و شناخت دلالت می‌کند. اگر عشق می‌ورزم توجه دارم، فعالانه، علاقه‌مند به رشد و خوشبختی دیگری هستم، فقط ناظر نیستم. مسئولم، یعنی به نیازهای او پاسخ می‌دهم، به نیازهایی که ابراز می‌کند و به خصوص به نیازهایی که نمی‌تواند بیان کند، او را محترم می‌دارم بدین معنی که به او همان‌طور که هست می‌نگرم، عینی، نه با دیدی که آرزوها و هوس‌های من آن را منحرف کرده باشد. او را می‌شناسم، از ظاهر به باطن او نفوذ کرده و ارتباط باطنی با او برقرار کرده‌ام» (همان، ۱۳۹۲: ۵۴).

انواع عشق در نگاه فروم بدین شرح است: عشق بارور اگر به سوی برابری‌ها متوجه شود عشق برادرانه نامیده می‌شود. عشق مادرانه بین دو کس عشقی نابرابر است، کودک ناتوان است و وابسته به مادر، و برای این که رشد کند با به طور فزاینده‌ای مستقل شود تا جایی که دیگر نیاز به مادر نداشته باشد. در عشق شهوانی سائق دیگری در کار است: آمیزش و پیوستگی با شخص دیگر. در حالی که عشق برادرانه متوجه فرزند یا اشخاصی است که نیاز به یاری ما دارند. اگر عشق شهوانی فاقد عشق برادرانه بوده و انگیزه آن فقط آمیزش و پیوستگی باشد، آن احساس جنسی، بدون عشق یا عشق انحرافی است، همان‌طور که در اشکال سادیستی و مازوخیستی «عشق» دیده می‌شود» (همان: ۵۵).

۲. پردازش تحلیلی موضوع

انواع عشق و ارتباط از نظر فروم در داستان‌های ترجمه شده کودکان تحلیل و بررسی می‌شود:

۲-۱. ارتباط برادرانه

تعلق برادرانه، اساسی‌ترین نوع عشق و زمینه دیگر عشق‌هاست که بیش‌ترین فراوانی را در میان

داستان‌های بررسی شده به خود اختصاص داده است. «منظور از عشق برادرانه همان احساس مسئولیت، دلسوزی، احترام و شناختن همه انسان‌ها و آرزوی بهتر کردن زندگی دیگران است. این همان عشقی است که در کتاب مقدس آمده است که می‌گوید: «همسایه‌ات را مانند خودت دوست بدار!» عشق برادرانه عشق به همه انبای بشر است. صفت مشخص آن همان عدم استثناست. اگر توانایی دوست داشتن در ما تکامل یافته باشد، چاره‌ای جز دوست داشتن مردم نداریم» (فروم، ۱۳۸۸: ۶۴).

تجلی ارتباط برادرانه در ۲۴ داستان دیده شد. داستان «شگفتی» به خوبی هر سه شکل رابطه را در فضای مدرسه به تصویر می‌کشد. ارتباط برخی از هم‌کلاسی‌های آگوست با دوستان خود از نوع قدرت‌طلبی است؛ به گونه‌ای که بقیه را به فاصله گرفتن از آگوست و تمسخر او مجبور می‌کنند. این ارتباط دوسویه قدرت‌طلبانه و سلطه‌پذیرانه در کلاس، بیش از همه آگوست را اذیت می‌کند؛ اما با گذشت زمان و دیدن توانمندی‌های تحصیلی و ویژگی‌های مثبت آگوست و همراهی معلمان مدرسه کم‌کم دانش‌آموزان به برقراری ارتباط از نوع عشق با یک‌دیگر می‌پردازند.

در داستان اول هیولای خوش‌قلب، مردم و هیولا به ارتباط توأم با عشق می‌رسند. در داستان دوم، اگرچه دزدها به دنبال تسلط بر هیولا و دیگران هستند و نوع ارتباط آن‌ها قدرت‌طلبی است؛ ولی احساس مسئولیتی که در ارتباط هیولا با مردم است، دوباره آرامش را به سرزمین بر می‌گرداند.

داستان /جازه هست مفاهیم مهمی مانند دوستی، پذیرش تفاوت‌های فردی، باور به توانایی‌های خود و پشتکار در راه رسیدن به اهداف را به کودکان می‌آموزد. نقطه شروع داستان، تمایل اردک برای یافتن دوستان تازه است که نشان‌دهنده نیاز به ارتباط است. اردک در ابتدا، راه اشتباهی برای ارضای این نیاز انتخاب می‌کند و این راه او را به نتیجه دلخواهش نمی‌رساند. او با تغییر قیافه و هم‌رنگ شدن با حیوانات دیگر که می‌توان آن را نوعی تقلید کورکورانه و به گونه‌ای سلطه‌پذیری دانست، می‌خواهد خود را به عضویت گروه یا باشگاه درآورد؛ ولی هیچ کدام از باشگاه‌های شیرها، فیل‌ها و مارها حاضر به پذیرفتن او نمی‌شوند. در ادامه داستان، اردک باشگاه خود را می‌سازد و هیچ محدودیتی برای عضویت در باشگاه تعیین نمی‌کند. او به تفاوت‌های فردی دیگر حیوانات احترام می‌گذارد و باشگاه او محبوب‌ترین باشگاه می‌شود و همه حیوانات حتی شیر، مار و فیل عضو باشگاه او می‌شوند. اگرچه همه عناصر یک ارتباط عاشقانه در رابطه اردک با دیگر اعضای باشگاهش وجود ندارد؛ ولی این رابطه نکات منفی دو نوع ارتباط سلطه‌پذیری و قدرت‌جویی را ندارد» (جان^۱، ۱۳۹۷).

در داستان میس! ما یک نقشه داریم، نیاز غالب هر چهار شخصیت، نیاز به ارتباط با طبیعت و دیگر موجودات است؛ اما شخصیتی که از همه کوچک تر است، برخلاف بقیه آدم‌ها در پی رویه سلطه‌گری و اسیر کردن پرنده‌ها نیست. او وقتی پرنده را می‌بیند، با گفتن «سلام» صلح و دوستی خود را به پرنده اعلام می‌کند و در ادامه، با غذا دادن و محبت کردن، جای خود را در قلب همه پرندگان باز می‌کند. او به شناخت درستی از پرندگان رسیده است. می‌داند چه غذایی را به آن‌ها بدهد و از همین طریق به پرندگان نزدیک می‌شود؛ درحالی‌که به آزادی و استقلال آن‌ها احترام می‌گذارد» (هوتون، ۱۳۹۶).

در داستان تو جیرجیرکی؟ ارتباط میان شخصیت اصلی داستان با مادر، مادر بزرگ و سپس با پسرک فقیر، هیچ‌یک از دو حالت سلطه‌پذیری و قدرت را نشان نمی‌دهد. پسر بچه، مادر بزرگش را بهتر از عروسک می‌داند؛ زیرا مادر بزرگ هم بچه‌ها و هم بزرگ‌ترها را شاد می‌کند.

در داستان کارآگاه کرگدن ۳ (غریبه عجیب و غریب) اشکال متفاوتی از نیاز به ارتباط مشهود است. به عنوان مثال، مار از طریق قدرت با سایر جانوران ارتباط دارد و پیوسته سعی می‌کند، نظرش را به آن‌ها تحمیل کند. نویسنده از طریق شخصیت پردازی کارآگاه کرگدن و پلاتیوس، نیاز به ارتباط را با تلاش برای شناخت هم و احترام به دیگران پیوند می‌زند.

در داستان خفاش دیوانه اگر حیوانات شناخت درستی از خفاش داشتند، می‌توانستند از ابتدا ارتباط بهتری با او برقرار کنند. در ابتدا ارتباط حیوانات با خفاش از گونه ناسالم است؛ اما زمانی که همانند خفاش به جهان نگاه می‌کنند، از تحقیر و تمسخر او دست برمی‌دارند و ارتباط آن‌ها به سمت رابطه سالم سوق پیدا می‌کند.

در کتاب آفینوسی در ذهن هر دو قهرمان داستان، از سلطه‌گری و سلطه‌پذیری به رابطه‌ای توأم با همدلی روی می‌آورند؛ هرچند در همین رابطه هم رگه‌هایی از سلطه‌گری ارلی مشاهده می‌شود، اما در نهایت، این سفر ماجراجویانه که چاشنی تخیل هم به آن افزوده شده است، به هر دوی آن‌ها می‌آموزد تا خود و اطرافیان‌شان را بهتر بشناسند و ارتباط بهتری با آن‌ها برقرار کنند و در نهایت، رابطه ناسالم به رابطه سالم منجر می‌شود.

در داستان ویرجینیا گرگ می‌شود ونسا و نوع ارتباطی که با خواهرش دارد و تلاشی که در جهت ایجاد حال خوب در ویرجینیا انجام می‌دهد، می‌تواند مخاطب کودک را به سمت نوعی ارتباط مسئولانه نسبت به خانواده، آشنایان و دوستان رهنمون شود. ونسا خشم و بدرفتاری خواهرش را می‌بیند؛ اما به جای واکنش منفی، سکوت می‌کند و به خواسته‌هایش احترام می‌گذارد. در ادامه داستان نیز، ونسا

با به تصویر کشیدن سرزمین چیزهای خوب، باعث ایجاد آرامش و احساس شادی در ویرجینیا می‌شود؛ البته در این داستان، کودک مخاطب با ارتباط ویرجینیا با محیط اطرافش نیز روبه‌رو می‌شود که این نوع ارتباط، ارتباط فردی بیمار و دچار آشفتگی روحی است. در دسته‌بندی فروم، این نوع ارتباط، ارتباطی سلطه‌گرایانه و از موضع قدرت و نامطلوب است؛ چنان‌که در داستان می‌خوانیم: «خواهرم از آن گرگ‌های بدی شده بود که هی دستور می‌داد» (مکلیر، ۱۳۹۶: ۶).

در داستان برسد به دست معلم عزیزم، دو ارتباط امیلی و خانم معلم و ارتباط امیلی و نهنگ بررسی می‌شود. امیلی و خانم معلم از طریق نامه با هم صحبت می‌کنند؛ اما ارتباطی که داستان بیش‌تر به آن پرداخته است، رابطه امیلی با نهنگی است که در حوض خانه ملاقات می‌کند. او در نامه نخست، خود را عاشق نهنگ‌ها می‌داند و از خانم معلم می‌خواهد که اطلاعاتی درباره نهنگ‌ها برایش بفرستد؛ زیرا او می‌ترسد بلایی سر نهنگش بیاید. او می‌خواهد نیازهای نهنگش را بشناسد. وقتی می‌فهمد نهنگ‌ها در آب شور زندگی می‌کنند، هر روز صبح در آب حوض، مقداری نمک می‌ریزد، زیرا به او اهمیت می‌دهد. امیلی نگران است که نهنگ راهش را گم کرده باشد. امیلی در برابر او احساس مسئولیت می‌کند. برایش غذا می‌برد و او را نوازش می‌کند. از رفتنش ناراحت می‌شود و هنگامی که در دریا، او را ملاقات می‌کند، شادمان می‌شود، نوازشش می‌کند، از ساندویچش به او می‌دهد و می‌گوید که هم خودش و هم خانم معلمش او را دوست دارند» (جیمز، ۱۳۹۱).

اگرچه از تصاویر کتاب چنین برمی‌آید که امیلی از تنهایی و بی‌توجهی والدین، به دنیای خیالی دوستی با نهنگ و نامه‌نگاری با معلم روی آورده است؛ ولی همه عناصر یک عشق سالم و حقیقی در ارتباط او با نهنگ دیده می‌شود.

در داستان لئو شخصیت اصلی داستان، مدت‌ها به تنهایی در خانه‌ای زندگی می‌کرده است. او از دیدن خانواده جدیدی که به آن‌جا اسباب‌کشی کرده‌اند، خوشحال می‌شود؛ اما خانواده جدید، او را نمی‌بیند و هیچ شناختی از او ندارند. عدم شناخت، باعث می‌شود که ارتباط درستی بین آن‌ها شکل نگیرد. لئو خانه را ترک می‌کند. هیچ‌کس در شهر او را نمی‌بیند و در نتیجه او نمی‌تواند با کسی دوست شود، تا این‌که با جین روبه‌رو می‌شود. جین او را می‌بیند، صدای او را می‌شنود و با او صحبت می‌کند. جین از او می‌پرسد که آیا دوست دارد با هم شوالیه‌بازی کنند» (بارنت، ۱۳۹۶)؛ بنابراین جین به نظر لئو احترام می‌گذارد و اجباری برای بازی ایجاد نمی‌کند. در ادامه بازی، لئو نیز به دنیای خیالی و دوستان خیالی جین احترام می‌گذارد و بازی را خراب نمی‌کند. با توجه به شواهد موجود در داستان، چهار

عنصر شناخت، احترام، اهمیت دادن و مسئولیت در رابطه بین جین و لئو وجود دارد.

در داستان گوریل و دوست کوچکش، گوریل از طبیعت و هم‌نوعان خود جدا افتاده است و برای رهایی از تنهایی، به ایجاد ارتباط با یک دوست نیاز دارد. گوریل موجودی بسیار بزرگ و گربه‌ای که هم قفس او می‌شود، بسیار کوچک است؛ اما آن‌ها در کنار هم شاد هستند. گوریل نیازهای غذایی ملوس را می‌شناسد و برآورده می‌کند. کودک در تصاویر کتاب و مخصوصاً حالت‌های چهره گوریل و گربه، شادی و محبت بین آن دو را می‌بیند. تفاهم بین گوریل و گربه آنقدر زیاد است که همه کارهای‌شان را نیز با هم انجام می‌دهند؛ اما تماشای یک فیلم باعث خشم و ناراحتی گوریل و واکنش شدید او می‌شود. نگهبانان می‌دانند که شکستن تلویزیون کار گوریل است؛ ولی می‌خواهند واکنش آن دو جانور را ببینند. ملوس برای قدردانی از مهربانی و توجه گوریل، با زبان اشاره خود را مقصر اعلام می‌کند تا نگهبانان نتوانند آن دو را از هم جدا کنند» (براون، ۱۳۹۶).

در داستان گوریل، گوریل حنا و خواسته‌هایش را خیلی خوب می‌شناسد؛ بنابراین از او دعوت می‌کند تا به باغ وحش بروند. برای گوریل تعطیلی باغ وحش مهم نیست، چیزی که اهمیت دارد، خواسته حنا است و می‌خواهد حتی با بالا رفتن از دیوار باغ وحش، آن را عملی کند. وقتی حنا احساس گرسنگی می‌کند، با هم برای خوردن خوراکی می‌روند و هنگامی که حنا خسته می‌شود، او را به خانه برمی‌گرداند (براون، ۱۳۸۳). به عبارتی، گوریل همان رابطه عاطفی و همراه با احترام، اهمیت و احساس مسئولیت، که مورد نیاز شخصیت اصلی داستان است، با او برقرار می‌کند.

در داستان روزی که مدادشمعی‌ها دست از کار کشیدند، در واقعیت، دانکن صاحب مداد شمعی - هاست؛ ولی مدادشمعی‌ها از موضع یک دوست با او صحبت می‌کنند و او هم مانند یک دوست نامه همه مدادشمعی‌ها را می‌خواند و با خواسته‌های آن‌ها آشنا می‌شود، نیازهای آن‌ها را درک می‌کند و در کمال احترام می‌پذیرد که در روش استفاده از مدادشمعی‌ها تغییراتی به وجود آورد.

داستان فردریش و پدرش و انسان‌دوستی که در مواجهه با اطرافیان خود به‌ویژه برخی دوستان یهودی خود دارند نیز به خوبی نشان می‌دهد که چرا و چگونه می‌توان از طریق عشق با دنیا و انسان‌ها ارتباط برقرار کرد. ارتباطی که چاشنی عشق به موسیقی را هم در خود دارد و البته تحمل دشواری‌های بسیاری که این نوع ارتباط در آن زمان برای افراد ایجاد می‌کرده است، هم بر ارزشمندی آن می‌افزاید» (رایان، ۱۳۹۵).

بزرگ‌ترین مشکلی که بیماری کیتلین برای او ایجاد می‌کند، ناتوانی در برقراری ارتباط درست با

دیگران است؛ به این دلیل که علی‌رغم مهارت‌های بسیاری که دارد؛ احساسات دیگران را به دشواری درک می‌کند. از طرفی برادرش را که ارتباطی توأم با عشق با او داشته هم از دست داده است. حضور خانم بروک به عنوان مشاور مدرسه و راهکارهایی که به او می‌دهد. دوستانی هم‌چون مایکل که مشوق مهارت‌های او هستند به او کمک می‌کنند تا بتواند هم از همدلی دیگران برخوردار شود هم ارتباط توأم با درک دیگران و عشق را بیاموزد» (ارسکین، ۱۳۹۵).

کتاب ماهی روی درخت بیش از آن‌که به سلطه‌گری و سلطه‌پذیری روابط بچه‌ها بپردازد، به نقش همدلی و صمیمیت در روابط نظر دارد. امنیت و آرامشی که الی در ارتباط با دوستانی چون آلبرت و کیشا تجربه می‌کند در کنار آمدنش با تمسخرهای همکلاسی‌هایش بسیار مؤثر است. از طرفی حضور آقای دنیلز نیز به عنوان معلمی که با اهمیت‌دادن به الی، احترام و همدلی صمیمانه‌اش هر فرصتی را (حتی به اندازه یک بازی شطرنج) برای ارتباط گرفتن با او مغتنم می‌شمارد، این نیاز وجودی را در مخاطب کودک خود برمی‌انگیزد و به او می‌آموزد که ارتباط آموختنی است.

بیش‌تر شخصیت‌های داستان رویای دویدن و نوع ارتباط آن‌ها ارتباط‌هایی مبتنی بر عشق، احترام و همدلی است. شاید به جرأت بتوان گفت آنچه جسیکا را علی‌رغم معلولیتش دوباره به دویدن و شادزیستن امیدوار می‌کند، همین ارتباط‌های توأم با همدلی و صمیمیت به‌ویژه ارتباطش با رزاست. تا آن‌جا که دیگر نه تنها به رویای خود بلکه به راهی برای برآوردن رویای رزا نیز می‌اندیشد... داستان، نشان می‌دهد که ارتباط خوب می‌تواند زندگی افراد را تغییر دهد.

ارتباط سوزی با دوستش در داستان عروس دریایی از نوع عشق است. او با شناخت درستی که از دوستش و توانایی‌های او دارد به راحتی غرق شدن او را باور نمی‌کند، از طرفی در قبال این ارتباط دوستانه احساس مسئولیت می‌کند. یکی دیگر از ارتباط‌هایی که در داستان به زیبایی توصیف شده، ارتباط معلم سوزی با اوست که با احترام، همدردی و همدلی بسیار به سوزی کمک می‌کند تا از اندوه بسیارش با او حرف بزند و از جوانب مختلف به دلایل مرگ فرنی بپردازند.

دو نوع ارتباط در داستان به آب نزدیک نشو دخترم، مطرح می‌شود؛ ارتباط والدین با دختر بچه که از جایگاه قدرت و سلطه‌گری و در قالب جملات امر و نهی است. ارتباط نوع دوم، ارتباط دختر بچه با سنگ کوچولویی است که در ساحل با او آشنا می‌شود. آن دو یک ارتباط سالم و به دور از سلطه و خشونت برقرار می‌کنند. علی‌رغم بی‌میلی بزرگسالان، هم‌بازی می‌شوند و در سفری خیالی و پرماجرا می‌توانند با کمک هم به جنگ دزدان دریایی بروند و پس از پیروزی در این جنگ و به دست آوردن

نقشه گنج، پیروزمندانه و با تاجی از زر به ساحل برگردند. از آنجا که سگ در صحنه مبارزه، یاور دختر بچه است و از او مراقبت می کند، می توان این نوع ارتباط را شکلی از ارتباط عاشقانه توأم با اهمیت دادن و احساس مسئولیت به حساب آورد.

در داستان خواب ها و هندوانه ها، خواب ها منتظر فرصت هستند تا افراد چشم های شان را باز کنند. آن ها تنهایی را دوست ندارند و با صدای بلندگوی هندوانه فروش، یکی یکی از چشم صاحبان شان فرار می کنند و پیش هندوانه ها می روند تا با آن ها بازی کنند و قل بخورند؛ بنابراین نیاز مطرح شده در این داستان، نیاز به ارتباط برای بازی و دوستی آن هم بین خواب های آدم های مختلف و هندوانه های پشت وانت آقای هندوانه فروش است.

مخاطب کودک، در داستان من، من هستم، فریادهای من پادشاه همه چیز هستم را می شنود و سپس طغیان رودخانه و خشک شدن و مرگ طبیعت را در تصاویر می بیند و با خود می گوید که حتی طبیعت هم از این قدرت طلبی شخصیت های داستان، عصبانی شده است؛ بنابراین داستان تصویری این کتاب، کودک را با مفهوم قدرت طلبی آشنا می کند و در پایان به او می آموزد که تعامل امری ضروری است؛ ولی نمی توان با پرخاشگری و از جایگاه قدرت با دیگران ارتباط سالم برقرار کرد. از سوی دیگر، کودک مخاطب متوجه می شود که هر کدام از دو شخصیت داستان در شکل ظاهری و نوع پوشش تفاوت هایی دارند که می تواند باعث ایجاد فاصله و حتی جنگ و قهر بین آن ها شود؛ ولی اگر چنین اتفاقی رخ دهد، دنیای زیبای هر دو نفر ویران خواهد شد» (فیتز پاتریک، ۱۳۹۴). هر دو شخصیت داستان، دوست دار کوه ها، پرندگان و گل های زیبا هستند و حفظ و نگهداری این طبیعت می تواند به عنوان یک هدف مشترک، آن ها را به هم پیوند دهد و دوستی را میان آن ها برقرار کند؛ بنابراین تا زمانی که افراد جامعه به ریشه هایی مانند خانواده، قبیله و نژاد وابسته اند و تعصب های بیجا دارند، احتمال بروز جنگ و مرگ و نابودی وجود دارد؛ ولی اگر دامنه اشتراک خود را با دیگران، در مفاهیمی مانند طبیعت دوستی، تفاهم و صلح طلبی گسترش دهند، می توانند در آسایش و سلامت در کنار افراد مختلف با نژاد، قومیت و فرهنگ های متفاوت زندگی کنند. داستان آن کفش ها، نیز به کودک نشان می دهد که بخشش موجب تقویت ارتباط می شود.

۲-۲. عشق مادرانه

عشق مادرانه «قبول بدون قید و شرط زندگی کودک و احتیاجات اوست. قبول زندگی کودک دارای دو جنبه است؛ یکی توجه و مسئولیتی است که صد درصد برای ادامه حیات و رشد کودک لازم

است و دیگری که عمیق‌تر از صیانت محض است؛ رویه‌ای است که در کودک عشق به زندگی ایجاد می‌کند» (فروم، ۱۳۸۸: ۶۶).

تجلی ارتباط مادرانه در ۶ داستان دیده می‌شود که در دو داستان این ارتباط از نوع ارتباط ناسالم است. در داستان تو جیرجیرکی، ارتباط بین پسر بچه شخصیت اصلی داستان با مادر، مادر بزرگ و سپس با پسرک فقیر، هیچ کدام از دو حالت سلطه‌پذیری و قدرت را نشان نمی‌دهد. پسر بچه، مادر بزرگش را بهتر از عروسک می‌داند؛ زیرا مادر بزرگ هم بچه‌ها و هم بزرگ‌ترها را شاد می‌کند... (مهند، ۱۳۹۵). با توجه به توصیف‌های داستان، شخصیت‌های داستان، از علایق و نیازهای هم آگاه هستند، به یک‌دیگر اهمیت می‌دهند و رفتاری محترمانه دارند؛ هر چند درباره‌ی عنصر چهارم، احساس مسئولیت نسبت به هم، سخنی نیست.

نیاز غالبی که در داستان با پرنده‌ها مطرح شده است، نیاز به ارتباط است. در این داستان، جنگ، قدرت و سلطه‌جویی گروه، قبیله یا کشوری بر جمعی از انسان‌ها به‌عنوان نوعی روش ارتباطی معرفی شده است. با پرنده‌ها داستان رنج، ترس، آوارگی، ویرانی و مرگ ناشی از این نوع ارتباط سلطه‌جویانه و قهرآمیز است؛ البته مخاطب کودک در این داستان آن‌گاه که مادر بعد از کشته شدن پدر، نگران سلامت و امنیت فرزندانش می‌شود و تصمیم می‌گیرد برای حفاظت از جان آن‌ها، دست به هجرتی سخت بزند، با ارتباط عاشقانه و پرمهر اعضای یک خانواده نیز روبه‌رو می‌شود. مادر شجاعانه فرزندانش را در پناه خویش می‌گیرد و در مسیر طولانی و پرفراز و نشیب کوه و جنگل و دریا، با گفتن داستان‌هایی خیال‌انگیز و امیدبخش به آن‌ها دلگرمی می‌دهد» (فرانچسکا^۱، ۱۳۹۶).

در داستان مامان بزرگ جدید، برجسته‌ترین رابطه، رابطه‌ی فینی و مادر بزرگ است. مادر بزرگ به فینی و نیازهایش اهمیت می‌دهد که نشان از یک عشق مادرانه بدون قید و شرط دارد؛ اما فینی بعدتر رفته‌رفته با مادر بزرگ جدید و ناتوانی‌هایش آشنا می‌شود. با وجود تغییراتی که در رفتار مادر بزرگ ایجاد شده است، باز هم او را دوست دارد، به او اهمیت می‌دهد و آزرده‌اش نمی‌کند؛ به همین دلیل وقتی می‌بیند مادر بزرگ نمی‌تواند به درستی از قاشق استفاده کند، احساس مسئولیت می‌کند، کنارش می‌نشیند و به او کمک می‌کند؛ بنابراین می‌توان گفت، رابطه‌ای که فینی و مادر بزرگ با هم دارند، یک نوع رابطه‌ی سالم و عاشقانه است، رابطه‌ای که چهار عنصر شناخت، اهمیت‌دادن، احترام و احساس

مسئولیت در آن وجود دارد.

روابطی که در داستان به آب نزدیک نشو دخترم، مطرح می‌شود، دو دسته‌اند؛ ارتباط والدین با دختر بچه که از جایگاه قدرت و سلطه‌گری و در قالب جملات امر و نهی است و البته کودک توجه چندانی به آن‌ها نشان نمی‌دهد و هیچ پاسخی به امر و نهی بزرگسالان نمی‌دهد. ارتباط نوع دوم، ارتباط دختر بچه با سگ کوچولویی است که در ساحل با او آشنا می‌شود. آن دو یک ارتباط سالم و به دور از سلطه و خشونت برقرار می‌کنند. با وجود بی‌ رغبتی بزرگسالان، هم‌بازی می‌شوند و در سفری خیالی و پرماجرا می‌توانند با کمک هم به جنگ دزدان دریایی بروند و پس از پیروزی در این جنگ و به دست آوردن نقشه گنج، پیروزمندانه و با تاجی از زر به ساحل برگردند. از آن‌جا که سگ در صحنه مبارزه، یاور دختر بچه است و از او مراقبت می‌کند.» (جان، ۱۳۸۹)، می‌توان این نوع ارتباط را شکلی از ارتباط عاشقانه توأم با اهمیت دادن و احساس مسئولیت به حساب آورد.

شلی دختر بچه قهرمان داستان مانند هر انسان دیگری نیازمند بروز خلاقیت و استعداد های درونی خویش است؛ ولی والدین او می‌خواهند موجودی مطیع بسازند. شلی طغیان می‌کند؛ گویی صدای سفارش های والدین را نمی‌شنود و سپس آنچه در دنیای واقعی برای او منع شده است، در دنیای خیالی به شکلی آزادانه و رها خلق می‌کند و به جای ماندن در دنیای واقعی و زیر سیطره والدین بزرگسال، به سفری لذت بخش و شادی آفرین می‌رود که در آن با دزدان دریایی بزرگسال می‌جنگد و پیروز می‌شود. این تقابل نشان از مبارزه با سلطه‌گری دارد.

در داستان *ماتیلدا*، شخصیت اصلی یک دختر پنج ساله است که به دلیل تفاوت دیدگاهش، مورد تمسخر و توهین دیگر اعضای خانواده مخصوصاً پدرش قرار می‌گیرد. از سوی دیگر، خانم هانی با این که رابطه خونی با ماتیلدا ندارد؛ ولی از وقتی با او آشنا می‌شود، سعی می‌کند به او کمک کند. جلوی خانم ترانچبول از او حمایت می‌کند. به شخصیت او احترام می‌گذارد و با او مهربان است و هنگامی که پدر و مادرش او را رها می‌کنند، مسئولیت او را بر عهده می‌گیرد؛ البته ماتیلدا نیز رفتاری توأم با احترام و مهرورزی نسبت به خانم هانی دارد و حتی به او کمک می‌کند تا اموالش را از خانم ترانچبول بگیرد و زندگی مستقلی برای خود بسازد» (دال، ۱۳۹۱). این داستان به کودک مخاطب دو نکته را در مورد ارتباط با دیگران می‌آموزد: نخست آن که ارتباط از جایگاه قدرت و سلطه‌گری پایان خوبی ندارد و مردم چنین شخصی را دوست نخواهند داشت. دوم این که رابطه سالم تنها از طریق خانواده شکل نمی‌گیرد.

داستان نی‌نی چه می‌خوهد؟، نیاز بدون قید و شرط نوزاد به مادر و عشق بدون قید و شرطی را که مادر به فرزند می‌دهد نشان می‌دهد و این که تنها مادر است که نیازهای کودکش را درک می‌کند.

۲-۳. ارتباط پدرانه

در نگاه اریک فروم، پس از طی شدن دوران عشق مادرانه، مرحله‌ای تازه در رشد شخصیت و شکل‌گیری هویت کودک آغاز می‌گردد. در این مرحله او محتاج عشق پدرانه می‌شود، تا از طریق آن برای حضور در جامعه و زندگی اجتماعی آماده شود. فروم ضمن مقایسه عشق پدرانه و مادرانه در مورد عشق پدرانه می‌گوید: «مادر وطن ماست. طبیعت است، خاک است. دریاست؛ پدر نماینده چنین خانه طبیعی نیست. درست است که پدر نماینده دنیای طبیعی نیست اما در عوض بیان‌کننده قطب دیگری از وجود بشر است. دنیای فکر و ساخته بشر، قانون و نظم، انضباط، مسافرت و ماجرا همگی تجلیات آن قطبند. پدر کسی است که طفل را تعلیم می‌دهد و راه ورود به دنیا را به او می‌نماید» (فروم، ۱۳۸۸: ۵۴).

نیاز به ارتباط پدرانه در ۳ داستان مطرح شده است. تجلی عشق پدرانه در داستان «یک پارک و چند صدا» به وضوح دیده می‌شود. مادر پسر بچه می‌خواهد بر فرزند و حیوان خانگی‌اش تسلط داشته باشد. تصویرگر کتاب سایه سنگین مادر را در تمام صفحات کتاب به تصویر کشیده است تا سلطه او را در ارتباط با فرزندش بیش‌تر نمایان سازد. پسر از این رابطه رنج می‌برد. وظیفه او فقط اطاعت از گفته‌های مادر است» (براون، ۱۳۹۵: ۱۵).

پدر دختر بچه رابطه متفاوتی با فرزندش دارد. پدر بیکار شده است؛ ولی ناامید و بد اخلاق نیست. در پارک، هیچ محدودیت و قانونی برای بازی دخترک تعریف نمی‌کند و در مسیر بازگشت به خانه، از شنیدن صحبت‌های فرزندش درباره بازی در پارک، شاد و سرحال می‌شود. وقتی به خانه می‌رسند، دخترک برای پدرش، یک لیوان شیر کاکائو درست می‌کند. این توصیفات نشان می‌دهد پدر و دختر نیازهای یک‌دیگر را می‌شناسند. هر چند اشاره‌ای به احساس مسئولیت بین پدر و دختر نشده است؛ ولی این رابطه با داشتن سه عنصر شناخت، احترام و اهمیت دادن، یک ارتباط سالم را به تصویر می‌کشد.

در داستان گوریل نیز ارتباط ناسالم پدرانه دیده می‌شود. در این داستان، به روابط بین یک دختر و پدرش پرداخته شده است. پدری که به نیازهای عاطفی دخترش توجهی ندارد و هرگز در انجام هیچ کاری با او همراه نشده است. حنا در حسرت ارضای این نیاز عاطفی، به خواب می‌رود و در خواب، موجود دوست‌داشتنی و مورد علاقه‌اش (گوریل) را جایگزین پدر می‌کند؛ لباس پدر را بر تن او می‌-

پوشاند و با او به باغ وحش، سینما و پیاده‌روی می‌رود» (براون، ۱۳۸۳).

۲-۴. ارتباط با خود

بنابر یک اعتقاد عمومی که در غرب نیز سابقه طولانی دارد، هرچه دوست داشتن دیگران فضیلت است، دوست داشتن خود گناه است و انسان همان اندازه که به خویش علاقه‌مند است، دیگران را دوست ندارد؛ اما فروید معتقد است که: «مسئله عشق به خود به بهترین نوعی در این گفتار مایستر اکهارت^۱ خلاصه شده است: اگر تو خود را دوست داری، دیگران را نیز مانند خودت دوست داری. تا وقتی که دیگران را کمتر از خودت دوست داری، در دوست داشتن خودت هم موفقیت واقعی کسب نکرده‌ای؛ ولی اگر خودت و همه را به یک اندازه دوست بداری، آن‌گاه همگی را به منزله یک شخص دوست خواهی داشت و آن هم خداست هم انسان؛ بنابراین آن کسی درستکار و بزرگ است که ضمن دوست داشتن خود همه را به تساوی دوست بدارد» (فروم، ۱۳۸۸: ۸۳).

در داستان *شنگال*، شخصیت اصلی می‌خواهد با تغییر شکل اصلی خود، نسخه‌ای کپی شده از یک قاشق یا یک چنگال را به نمایش بگذارد و با این روش بتواند با قاشق‌ها یا چنگال‌ها ارتباط برقرار کند و دیگر تنها نماند (مکلیر، ۱۳۹۵) او با این روش نمی‌تواند نیازش را به ارتباط با دیگران برطرف کند؛ بنابراین با این که داستان به وجود نیازی به نام نیاز به ارتباط اشاره می‌کند؛ ولی شخصیت شنگال راه ارتباطی درستی را که بر پایه عشق واقعی باشد، پیدا نمی‌کند.

۳. نتیجه‌گیری

بر اساس یافته‌های این تحقیق، می‌توان نتیجه گرفت که تعلق برادرانه به عنوان بنیادی‌ترین نوع عشق، نقش اساسی در شکل‌گیری روابط سالم و موفق ایفا می‌کند. این نوع عشق، که از طریق شناخت متقابل میان شخصیت‌ها ایجاد می‌شود، موجب تقویت احترام و احساس مسئولیت در ارتباطات می‌شود. در بسیاری از داستان‌های بررسی‌شده، فقدان شناخت و بی‌مهری اولیه سبب شکل‌گیری روابط ناسالم می‌شود، اما پس از شناخت بیش‌تر، این روابط به یک ارتباط دوستانه و سالم تبدیل می‌شود.

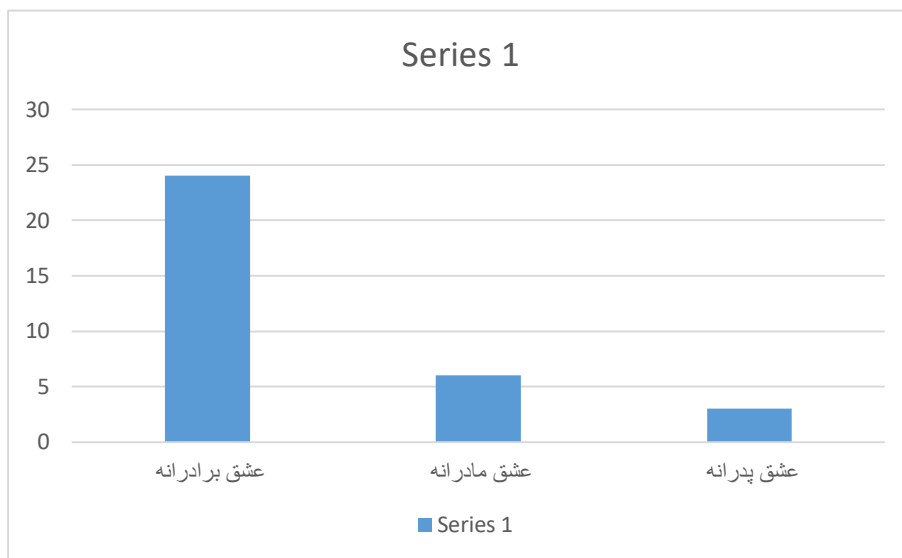
دوست‌داشتن بدون قید و شرط و فارغ از نسبت‌های خانوادگی از جمله عوامل مهم در ایجاد ارتباط برادرانه است که در این داستان‌ها به وضوح دیده می‌شود. کودک مخاطب با مطالعه این داستان‌ها به طور ناخودآگاه مفاهیم ارتباط سالم را فرا می‌گیرد و با همذات‌پنداری با شخصیت‌ها، رفتارهای مناسب

برای برقراری روابط موفق را می‌آموزد. این داستان‌ها هم‌چنین نشان می‌دهند که عنصر شناخت نقش مهمی در ایجاد ارتباطات صحیح و مثبت دارد.

در کنار ارتباط برادرانه، ارتباط‌های مادرانه و پدرانه نیز در این داستان‌ها جایگاه خاص خود را دارند. در مواردی ارتباط مادرانه به دلیل عدم شناخت نیازهای کودک به سمت ناسالم حرکت می‌کند، در حالی که در دیگر موارد، شناخت صحیح از نیازهای کودک منجر به روابط گرم و حمایتی می‌شود. هم‌چنین، در داستان‌هایی که ارتباط پدرانه به تصویر کشیده شده، عشق واقعی و بدون چشمداشت پدر نسبت به فرزند برجسته است، هر چند در مواردی نیز ارتباط پدرانه به دلیل بی‌توجهی به نیازهای عاطفی فرزند ناکام می‌ماند.

در مجموع، این یافته‌ها نشان‌دهنده اهمیت شناخت و احترام در شکل‌گیری روابط سالم و موفق میان شخصیت‌ها و به ویژه تأثیر آن‌ها بر کودکان است.

در نمودار زیر فراوانی انواع عشق در شخصیت‌های داستانی داستان‌های ترجمه کودک و نوجوان دیده می‌شود:

منابع و مآخذ

اسداللهی، خدابخش؛ قاسمی زاده، رضا (۱۳۹۹). «تحلیل شخصیت فرهاد در منظومه خسرو و شیرین نظامی براساس نظریه عشق اریک فروم»، *ادبیات و پژوهش‌های میان‌رشته‌ای، پژوهش‌گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی*، دو فصل‌نامه علمی، ۲ (۳) ۱۹-۱۱۹. <https://doi.org/10.30465/lir.2020.4999>

جعفری گلنسایی و همکاران (۱۳۹۷). «مقایسه عشق پدرانه در شعر احمد شاملو و نزار قبانی؛ با تکیه بر آراء

اریک فروم» پژوهشنامه ادب غنایی دانشگاه سیستان و یلوچستان، ۱۶ (۳۰)، ۵۳-۷۰.

<https://doi.org/10.22111/JLLR.2018.4076>

جلالی، زهرا؛ امیرمشهدی، محمد (۱۴۰۳). «تحلیل جلوه‌های عشق در داستان‌های همای و همایون براساس

نظریه اریک فروم»، پژوهشنامه ادبیات داستانی، (مقالات آماده انتشار).

<https://doi.org/10.22126/RP.2024.8823.1738>

شولتز، دوان (۱۳۹۰). نظریه‌های شخصیت، مترجمان: یوسف کریمی، فرهاد جمهری، سیامک نقشبندی، بهزاد

گودرزی، هادی بحیرایی، محمدرضا نیکخو، تهران: ارسباران.

عبدالرحیمی، محمد، فعالی محمدتقی (۱۳۹۴). «تأثیر عشق بر سلامت معنوی نزد اریک فروم و مولوی»

پژوهشنامه ادیان، ۱۸ (۹)، ۷۳-۱۰۵.

فروم، اریک (۱۳۶۸)، جامعه سالم، ترجمه اکبر تبریزی، چاپ سوم، تهران: گلشن.

فروم، اریک (۱۳۷۰)، انسان برای خویشتن؛ پژوهشی در روان‌شناسی اخلاق، ترجمه اکبر تبریزی، چاپ پنجم،

تهران: بهجت.

فروم، اریک (۱۳۸۸). هنر عشق ورزیدن، ترجمه: پوری سلطانی با گفتاری از مجید رهنما، چاپ بیست و هفتم،

تهران: مروارید.

قنبرعلی باغنی، زهرا (۱۳۹۶). «تفسیر کاربردی گونه‌های مختلف معشوق در اشعار سیمین بهبهانی با تکیه بر

نظریات اریک فروم». تحلیل و تفسیر متون زبان و ادبیات فارسی (دهخدا)، ۹ (۳۲)، ۲۷۳-۳۱۰.

کوچ پی‌ده، مهرانه (۱۴۰۳). «تحلیل روابط عاشقانه در سه رمان فارسی از زنان نویسنده»، پژوهشنامه ادبیات

داستانی، انتشار آنلاین از تاریخ ۱ اسفند ۱۴۰۳.

<https://doi.org/10.22126/RP.2023.8558.1707>

محمدی، مصطفی؛ نامدار، لیلا (۱۴۰۱). «تحلیل شخصیت بلقیس در رمان کلیدر براساس نظریه عشق اریک

فروم» جستارنامه ادبیات تطبیقی، ۶ (۱۹)، ۵۹-۸۵.

<https://doi.org/20.1001.1.26454882.1401.6.19.3.6>

مختاری، محمد (۱۳۷۸). انسان در شعر معاصر. چاپ دوم، تهران: توس.

نظری، نجمه؛ کمالی، راحله (۱۳۹۲). «عشق از دیدگاه سعدی و اریک فروم» پژوهشنامه ادب غنایی دانشگاه

سیستان و یلوچستان، ۱۳ (۲۴)، ۲۸۲-۲۶۷ <https://doi.org/10.22111/JLLR.2015.2131267-282>

نیکوبخت، ناصر؛ رضایی، سمیه؛ دهقانیان، جواد (۱۳۹۹)، «نیاز به تفریح» در داستان‌های برگزیده کودکان بر اساس نظریه انتخاب ویلیام گلاسر»، پژوهشنامه نقد ادبی و بلاغت، ۹ (۲)، ۱۴۹-۱۶۸.
<https://doi.org/10.22059/jlcr.2020.274836.1486>

کتاب‌های کودک و نوجوان

- ارسکین، کاترین (۱۳۹۵). مرغ مقلد، مترجم، کیوان عبیدی آشتیانی، تهران: افق، گروه سنی ج.
- العاقوص، مه‌ند (۱۳۹۵). تو جیرجیرکی، تصویرگر: طیه توسلی، مترجم: هاجر زمانی، قم: براق، گروه سنی ب و ج.
- بارنت، مک (۱۳۹۶). داستان لئو، تصویرگر: کریستین راینس‌سون، مترجم: کیوان عبیدی آشتیانی، تهران: طوطی، گروه سنی الف و ب.
- براون، آنتونی (۱۳۹۶). گوریل و دوست کوچک‌ش، مترجم: نس‌رین و کیلی، تهران: میچکا، گروه سنی ب.
- براون، آنتونی (۱۳۸۳). گوریل، مترجم: طاهره آدینه‌پور، تهران: علمی فرهنگی، گروه سنی الف و ب.
- براون، آنتونی (۱۳۹۵). یک پارک و چند صدا، تصویرگر: آنتونی براون، مترجمان: پارسا مهین‌پور و نس‌رین و کیلی، تهران: میچکا، گروه سنی ب و ج.
- برنینگهام، جان (۱۳۸۹). به آب نزدیک نشو دخترم، مترجم: طاهره آدینه‌پور، تهران: علمی فرهنگی، گروه سنی الف و ب.
- بنجامین، الی (۱۳۹۵). عروس دریایی، مترجم: کیوان عبیدی آشتیانی، تهران: افق، گروه سنی ج.
- بولتز، ماریت (۱۳۹۵). آن کفش‌ها، تصویرگر: نوا جونز، مترجم: پویا پاک‌نژاد، تهران: هوپا، گروه سنی ب و ج.
- پالاسیو، آرجی (۱۳۹۳). شگفتی، مترجم: پروین علی‌پور، تهران: افق، گروه سنی ج.
- یلار لوثاللو و آلخاندرو رودریگس (۱۳۹۶). کارآگاه کرگدن ۳ (غریبه عجیب و غریب)، تصویرگر: کلاودیا رانوچی، تهران: هوپا، گروه سنی ب و ج.
- جیمز، سایمن (۱۳۹۱). برسد به دست معلم عزیزم، مترجم: محبوبه نجف‌خانی، تهران: شباویز، گروه سنی ب و ج.
- دال، رولد (۱۳۹۱). ماتیلدا، تصویرگر: کوئنتین بلیک، مترجم: پروین علی‌پور، تهران: فندق (افق)، گروه سنی ب و ج.
- دی‌والث، درو (۱۳۹۵). روزی که مل‌اد شمعی‌ها دست از کار کشیدند، تصویرگر: الیور جفرز، مترجم: محبوبه نجف‌خانی، تهران: زعفران، گروه سنی الف و ب.

رایان، پم مونیوس (۱۳۹۵). /کو ۱ (داستان فردریش)، مترجم: فروغ منصور قناعی، تهران: پرتقال، گروه سنی ج. روت، فیلیس (۱۳۸۲). /نی نی چه می خواهد؟ مترجم: منصور کدیور، تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان.

سانا، فرانچسکا (۱۳۹۶). /با پرنده ها، مترجم: آرزو قلی زاده، تهران: پرتقال، گروه سنی ب و ج. فلتویس، کایکس (۱۳۹۵). /هیولای خوش قلب (دو داستان در یک کتاب)، مترجم: پریسا برازنده، تهران: هوپا، گروه سنی ب.

کشاورز آزاد، مرجان (۱۳۸۹). /خواب ها و هندوانه ها، تصویرگر: مریم سادات منصوری، تهران: موسسه نشر شهر، گروه سنی الف و ب.

کلی، جان (۱۳۹۷). /اجازه هست؟، تصویرگر: استف لیبریس، مترجم: رضی هیرمندی، تهران: پرتقال، گروه سنی ب.

کمالی، دیوید (۱۳۹۳). /مشق شبم را نوشتم چون...، تصویرگر: بنجامین چاد، مترجم: رضی هیرمندی، تهران: فندق (افق)، گروه سنی ب و ج.

لوثانلو، پیلار و آلفاندرو رودریگت (۱۳۹۶). /کارآگاه کرگدن ۳ (غریبه عجیب و غریب)، تصویرگر، کلاودیا رانوچی، مترجم: کژوان آبهشت، تهران: هوپا، گروه سنی: ب و ج.

ماری لوئیس فیتز پاتریک (۱۳۹۴). /من من هستم، تهران: مبتکران، گروه سنی الف و ب. مکلیر، کیو (۱۳۹۶). /ویرجینیا گرگ می شود، تصویرگر، ایزابل آرسنالت، مترجم، کیوان عییدی آشتیانی، تهران: فاطمی (طوطی)، گروه سنی ب و ج.

مکلیر، کیو (۱۳۹۵). /شنگال، تصویرگر، ایزابل آرسنالت، مترجم، زهره پریخ، تهران: فاطمی، گروه سنی ب و ج. وندرپول، کلر (۱۳۹۵). /آفیانوسی در ذهن، مترجم، عطیه الحسینی، تهران: پرتقال، گروه سنی ج.

ون درانن، وندلین (۱۳۹۵). /روایای دوییدن، مترجم: آناهیتا حضرتی، تهران: پرتقال، گروه سنی ج. ویلیس، جین (۱۳۸۷). /خفاش دیوانه، مترجم: معصومه انصاریان، تصویرگر: تونی راس، تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان. گروه سنی ب.

ویلمز، مو (۱۳۸۶). /به کبوتر اجازه نده /توبوس براند، مترجم، زهرا احمدی، تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان گروه سنی الف.

هانت مالی، لیندا (۱۳۹۴). ماهی روی درخت، مترجم: مرضیه ورشوساز، تهران: پرتقال، گروه سنی ج.

هوتون، کریس (۱۳۹۶). هیس! ما یک نقشه داریم، مترجم: مینا پورشعبانی، تهران: علمی فرهنگی، گروه سنی ب.

References

- Khodabakhsh, A. & Ghasemizadeh, R. (2020). "Analysis of Farhad's Character in Nezami's Khosrow and Shirin Based on Erich Fromm's Theory of Love." *Interdisciplinary Literature and Research, Humanities and Cultural Studies Research Institute, Scientific Biannual*, 2(3), 1-19. (In Persian)
- Jafari Golnesaei, T. & Nikmanesh, M. (2018). "A Comparative Study of Paternal Love in Ahmad Shamlou and Nizar Qabbani's Poetry; Based on Erich Fromm's Views." *Ghazal Literature Research Journal, University of Sistan and Baluchestan*, 16(30), 53-70. (In Persian)
- Jalali, Z. & Mashhadi, M. A. (2024). "Analysis of Love Manifestations in the Story of Homay and Homayoun based on Erich Fromm's Theory." *Fiction Literature Quarterly*, Online Publication from February 19, 2025. (In Persian)
- Schultz, D. (2011). *Theories of Personality*. Translated by; Yousef Karimi, Farhad Jomhari, Siamak Naghsbandi, Behzad Goodarzi, Hadi Bahiraei, Mohammad Reza Nikkhah. Tehran: Arsbaran. (In Persian)
- Abdolrahimi, M. & Taghi Feali, M. (2015). "The Impact of Love on Spiritual Health in Erich Fromm and Rumi's Perspectives." *Religious Studies Journal*, 9(18), 73-105. (In Persian)
- Fromm, E. (1989). *The Sane Society*. Translated by Akbar Tabrizi. 3rd edition. Tehran: Golshan. (In Persian)
- Fromm, E. (1991). *Man for Himself: An Inquiry into the Psychology of Ethics*. Translated by; Akbar Tabrizi. 5th edition. Tehran: Bahjat. (In Persian)
- Fromm, E. (2009). *The Art of Loving*. Translated by Puri Soltani, with an introduction by Majid Rahnema. 27th edition. Tehran: Morvarid Publications. (In Persian)
- Koochpideh, M. (2024). "Analysis of Romantic Relationships in Three Persian Novels by Female Writers (2025)." *Fiction Literature Research Journal*, Online Publications. (In Persian)
- Mohammadi, M. & Namdar, L. (2022). "Character Analysis of Belqeis in the Novel Kelidar Based on Erich Fromm's Theory of Love." *Comparative Literature Research Quarterly*, 6(19), 59-85. (In Persian)

- Mokhtari, M. (1999). *Man in Contemporary Poetry*. 2nd edition. Tehran: Toos. (In Persian)
- Nazari, N. & Kamali, R. (2013). "Love from the Perspective of Saadi and Erich Fromm." *Ghazal Literature Research Journal*, University of Sistan and Baluchestan, 13(24), 267-282. (In Persian)
- Nikbakht, N., Rezaei, S. & Dehghanian, J. (2020). "'The Need for Recreation' in Selected Children's Stories Based on William Glasser's Choice Theory." *Journal of Literary Criticism and Rhetoric*, 9(2), 149-168. (In Persian)
- Erskine, K. (2016). *Mockingbird*. Translated by; Keyvan Abidi Ashtiani. Tehran: Ofoq. (In Persian)
- Al-Aqous, M. (2016). *You Are a Cricket*. Illustrator: Tayebah Tousali. Translated by; Hajar Zamani. Qom: Boragh. (In Persian)
- Barnett, M. (2017). *Leo's Story*. Illustrator: Christian Robinson. Translated by; Keyvan Abidi Ashtiani. Tehran: Tooti. (In Persian)
- Browne, A. (2017). *Gorilla and His Little Friend*. Translated by; Nasrin Vakili. Tehran: Michka. (In Persian)
- Browne, A. (2004). *Gorilla*. Translated by; Tahereh Adinehpour. Tehran: Elmi Farhangi. (In Persian)
- Browne, A. (2016). *A Park and Several Voices*. Illustrator: Anthony Browne. Translated by; Parsa Mahinpour & Nasrin Vakili. Tehran: Michka. (In Persian)
- Burningham, J. (2010). *Don't Go Near the Water, My Daughter*. Translated by; Tahereh Adinehpour. Tehran: Elmi Farhangi. (In Persian)
- Benjamin, A. (2016). *The Thing About Jellyfish*. Translated by; Keyvan Abidi Ashtiani. Tehran: Ofoq. (In Persian)
- Boelts, M. (2016). *Those Shoes*. Illustrator: Noah Jones. Translated by Pouya Paknejad. Tehran: Hupa. (In Persian)
- Palacio, R. J. (2014). *Wonder*. Translated by; Parvin Alipour. Tehran: Ofoq. (In Persian)
- Ylar Luthanlo & Alejandro Rodríguez. (2017). *Detective Rhino 3 (The Strange Stranger)*. Illustrator: Claudia Ranucci. Tehran: Hupa. Age Group: B & C. (In Persian)

- James, S. (2013). *To My Dear Teacher*. Translated by Mahbubeh Najafkhani. Tehran: Shabaviz. (In Persian)
- Dahl, R. (2013). *Matilda*. Illustrator: Quentin Blake. Translated by Parvin Alipour. Tehran: Fandogh (Ofoq). (In Persian)
- Daywalt, D. (2016). *The Day the Crayons Quit*. Illustrator: Oliver Jeffers. Translated by Mahbubeh Najafkhani. Tehran: Zafaran. (In Persian)
- Ryan, P. (2016). *Echo 1 (The Story of Friedrich)*. Translated by; Forough Mansour Ghanaei. Tehran: Porteghal. (In Persian)
- Roth, Ph. (2003). *What Does the Baby Want?* Translated by; Mansour Kadiyar. Tehran: Kanoon Parvareh Fekri Kodakan va Nojavanan. (In Persian)
- Sanna, F. (2017). *With the Birds*. Translated by; Arzu Qolizadeh. Tehran: Porteghal. (In Persian)
- Feltuis, K. (2016). *The Kind-Hearted Monster (Two Stories in One Book)*. Translated by Parisa Barazandeh. Tehran: Hupa. (In Persian)
- Keshavarz Azad, M. (2010). *Dreams and Watermelons*. Illustrator: Maryam Sadat Mansouri. Tehran: Nashr-e Shahr Institution. (In Persian)
- Kelly, J. (2018). *May I ?* Illustrator: Steve Libris. Translated by; Razi Hirmandi. Tehran: Porteghal. (In Persian)
- Kamali, D. (2014). *I Didn't Do My Homework Because....* Illustrator: Benjamin Chad. Translated by; Razi Hirmandi. Tehran: Fandogh (Ofoq). (In Persian)
- Luthanlo, P. & Rodriguez, A. (2017). *Detective Rhino 3 (The Strange Stranger)*. Illustrator: Claudia Ranucci. Translated by; Kejvan Abehsht. Tehran: Hupa. (In Persian)
- Fitzpatrick, M. (2015). *I Am Me*. Tehran: Mobtakeran.
- Maclear, K. (2017). *Virginia Wolf*. Illustrator: Isabelle Arsenault. Translated by; Keyvan Abidi Ashtiani. Tehran: Fatemi (Tooti). (In Persian)
- Maclear, K. (2016). *Spork*. Illustrator: Isabelle Arsenault. Translated by; Zohreh Parirakh. Tehran: Fatemi. (In Persian)
- Vanderpool, C. (2016). *Navigating Early*. Translated by; Atiyeh Al-Hosseini. Tehran: Porteghal. (In Persian)
- Van Draanen, W. (2016). *The Running Dream*. Translated by; Anahita Hazrati. Tehran: Porteghal. (In Persian)

- Willis, J. (2008). Batty. Illustrator: Tony Ross. Translated by; Masoumeh Ansarian. Tehran: Kanoon-e Parvaresh Fekri Kodakan va Nojavanan. (In Persian)
- Willams, M. (2007). Don't Let the Pigeon Drive the Bus! Translated by; Zahra Ahmadi. Tehran: Kanoon-e Parvaresh Fekri Koodakan va Nojavanan. (In Persian)
- Hunt Mallaly, L. (2015). Fish in a Tree. Translated by; Marzieh Varshosaz. Tehran: Porteghal. (In Persian)
- Haughton, Ch. (2017). Shh! We Have a Plan. Translated by; Mina Pourshabani. Tehran: Elmi Farhangi. (In Persian)